

Mørke undertoner

Christian Wallumrød leder et virtuost ensemble på lav hastighet.

Akkurat som synet av tordenskyer på vei mot land er Christian Wallumrød Ensembles siste plate en vakker, men foruroligende opplevelse. Wallumrøds komposisjoner tilfører på egenartet vis harmonisk i ørefallende små skjevheter, som holder musikken i en lett ubalanse og lytteren på tå hev.

Streng frihet. På sin femte utgivelse følger ensemblet opp retningen fra *Fabula Suite Lugano* (2009). Altså får vi en blanding: På den ene siden catchy låter med lett gjenkjennelige melodier og enkel harmonikk. På den andre siden åpne, idé-baserte komposisjoner hvor musikernes improviserende evner kommer til uttrykk. De fem som utgjør ensemblet kommer

fra ulike deler av musikkmiljøet, men improvisasjonsbakgrunn er felles.

Gjermund Larsen er en anerkjent felespiller, mens trompetist Eivind Lønning og nykommeren Espen Reinertsen på sax er to av landets fremste friimprovisatører, med en helt usedvanlig samklang. Deres duo «Streifenjunko» kan gå under merkelappen fritt improvisert spektralmusikk med en enorm klangpalett av utvidede spilleteknikker. Tove Törngren er klassisk utdannet cellist med en fot i popmusikken og forblir en ganske anonym skikkelse her. Per Oddvar Johansen har sittet bak trommesettet siden ensembles begynnelsen i 2001.

Selv om dette er musikere med stor improvisasjonskapasitet, foregår alt av frihet innen strenge rammer. Det aller meste er mer eller mindre gjennomrangert; kun i kortere strekk får enkeltmusikere slippe seg løs. Som på «Tridili #2», hvor Espen Reinertsen improviserer innadvendte klanger over et fragmentarisk akkompagnement.

Lik dette stykket er flere av komposisjonene skisseaktige og mer eller mindre basert på forskjellige fiffige ideer Wallumrød tester ut. Som «Startic» og «Beatknit» hvor ensemblet deler seg i to

og spiller mot hverandre i forskjellige tempi. Eller «Ornament», hvor Wallumrøds lekepiano og blåserne spiller et enkelt mollmotiv som i seg selv ikke er spesielt spenstig på noen som helst måte, men som når det brytes mot den svært akkordfremmede borduntonen i vibrafon og strykere, får dette urolige og søkende preget som kjennetegnet mye av platen.

Selv om improvisasjonskapasiteten er stor, foregår alt av frihet innen strenge rammer.

Deilig friksjon. Wallumrød lykkes ikke alltid i sine eksperimenter; enkelte numre føles uferdige og retningsløse og kunne faktisk trengt enda strengere regi. Men åpningen «Stille Rock» fungerer strålende. Låten består i sin helhet av en akkordprogresjon som i Wallumrøds høyre hånd kunne gått inn på en hvilken som helst mollstemt popplate. Men her finner vi også denne ubehagelige basstonen, som gjennom hele stykket

gnir og skraper og skaper deilig friksjon som løfter stykket til store høyder. Tenk Morton Feldman med trommesett og du ser kanskje hvor jeg vil.

Det største høydepunktet, foruten åpningsnummeret, kommer alt i låt nummer to. Ensemblet har tidligere spilt barokkmusikk av Domenico Scarlatti på sine konserter, og på «Bunadsbangla» blandes barokkens strenge klarhet med norsk slåttemusikk og indiske rytmer i en salig blanding. Denne typen sjangermiks er blitt et varemerke for de stadig omskiftende Wallumrødensembelene – hør særlig på «Jumpa»-temaet som går igjen på *Fabula Suite Lugano*. Det som blir ekstra forvirrende er at lyden av ensemblet nærmer seg et klassisk kammermusikkensemble med en noe odd besetning. Det låter rett og slett virtuost. Ikke i klassisk forstand, men i måten bandet utøver kirurgisk presisjon over sine mange klanglige virkemidler på, både på individuelt og ensembleplan. Når låtmaterialet også er bra nok, oppstår disse herlige motsetningsforholdene mellom stygt og vakkert som gjør mange øyeblikk på *Outstairs* eksepsjonelt lytteverdige.

ANMELDELSE

CHRISTIAN WALLUMRØD
ENSEMBLE
Outstairs
ECM. 2013

